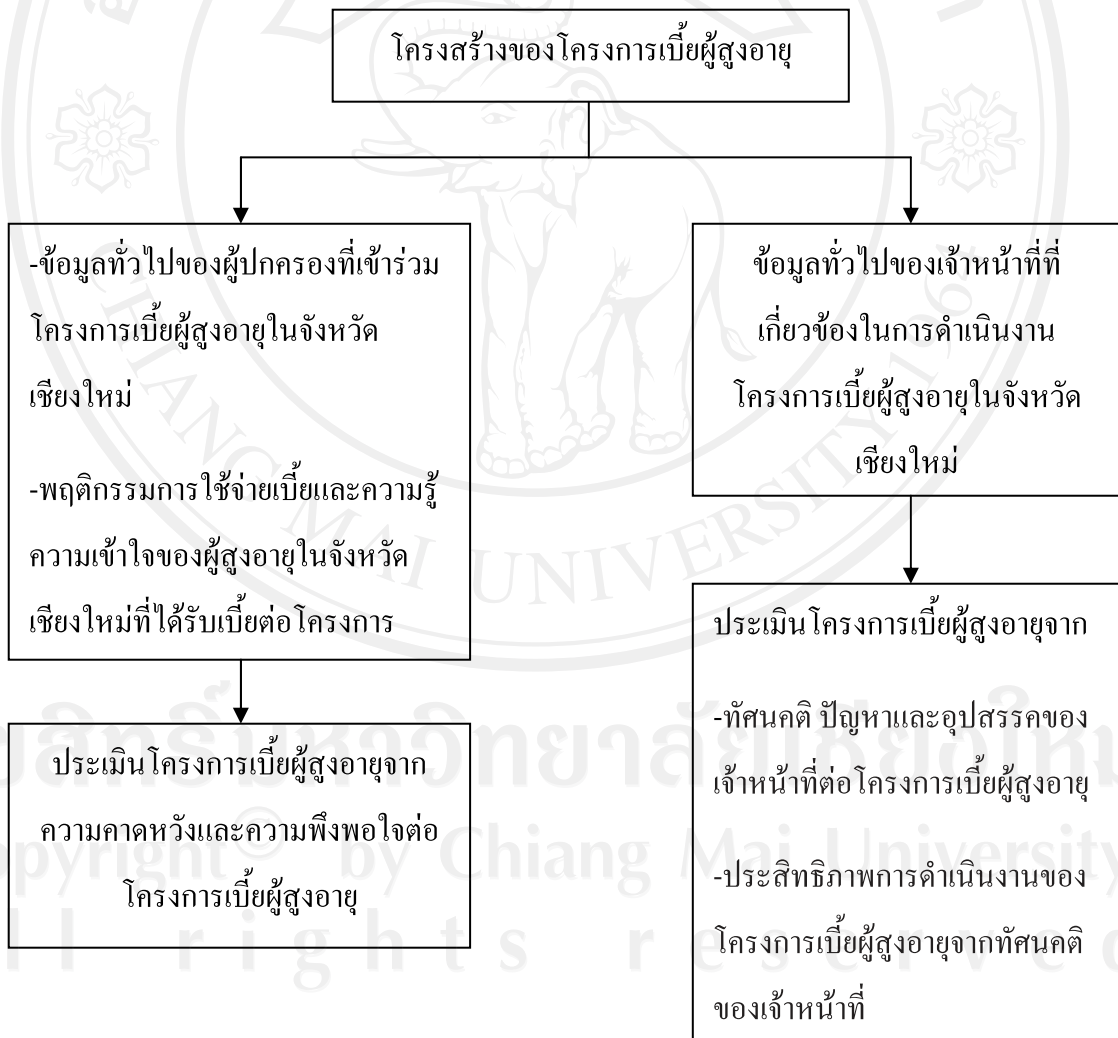

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการเบี้ยผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนคร เชียงใหม่ มีกรอบแนวคิดดังนี้

รูปที่ 3.1 แสดงความสัมพันธ์ด้านต่างๆที่มีผลต่อโครงสร้างของโครงการเบี้ยผู้สูงอายุ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุทั้งหมด 14,006 คน (ที่มา : สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ ,2553)

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล โดยวิธีการคำนวณจากสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนี้

สูตร	$n = \frac{N}{1+Ne^2}$
เมื่อ	n คือ ขนาดตัวอย่าง
	N คือ ขนาดของประชากร
	e คือ ความคาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง ในที่นี้กำหนด 5%

เมื่อแทนค่าลงในสูตร

$$n = \frac{14,006}{1+14,006(0.05)^2}$$

$$n = 388.89 \quad \text{ประมาณ 400 ตัวอย่าง}$$

ดังนั้นจะเลือกกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง จะเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) จากชมรมผู้สูงอายุชุมชนสวนดอก และสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snow Ball or Chain Sampling) จากชมรมผู้สูงอายุวัดสวนดอกและผู้สูงอายุในตำบลต่างๆที่อยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของโครงการเบี้ยผู้สูงอายุ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่จำนวน 2 ราย เจ้าหน้าที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 2 ราย และเจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบลต่างๆในเขต

เทศบาลนครเชียงใหม่จำนวน 21 รายโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเจาะจงเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ดำเนินงานด้านโครงการเบี้ยผู้สูงอายุโดยเฉพาะ

3.3 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่รวบรวมเพื่อใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูลทั่วไปในด้านรายได้ การศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมการใช้จ่าย รวมไปถึงความคาดหวังและความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนเบี้ยที่ได้รับและการดำเนินการของรัฐในด้านต่างๆ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลสนับสนุนจากการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แหล่งข้อมูลดังกล่าว ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจากสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับโครงการเบี้ยผู้สูงอายุ ระเบียบการจ่ายและการยื่นขอรับเบี้ยผู้สูงอายุ และข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมดในจังหวัดเชียงใหม่ รวมไปถึงข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นข้อมูลจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ และสำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) คำถามที่ใช้เป็นคำถามแบบปลายเปิด ที่สร้างขึ้นภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาแบบอิสระ ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวประกอบไปด้วย ส่วน 2 ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการรับเบี้ยผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบไปด้วย

- ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในด้าน เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษาสูงสุด อาชีพ สมาชิกที่อาศัยอยู่ในครอบครัว รายได้ เงินออม แหล่งที่มาของรายได้
- ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายเบี้ยของกลุ่มตัวอย่างในด้าน จำนวนเงินที่ใช้จ่าย ระยะเวลาการใช้จ่าย รูปแบบการออมเงิน ประเภทการใช้จ่าย และความรู้ความเข้าใจต่อโครงการเบี้ยผู้สูงอายุ
- ความคาดหวังก่อนเข้าร่วมโครงการและความพึงพอใจหลังเข้าร่วมโครงการของกลุ่มตัวอย่างในด้านขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ ด้านสถานที่ให้บริการ ด้านสื่อประชาสัมพันธ์ ด้านตัวเบี้ย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน โครงการรับเบี้ยผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบไปด้วย

- ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในด้าน เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการทำงาน หน่วยงานที่สังกัด ตำแหน่งงาน หน้าที่และความรับผิดชอบ
- ทักษะคติ ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินงานของโครงการในด้านต่างๆ ว่ามีความคิดเห็นอย่างไร และการระดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละด้านที่พบ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

จะทำการศึกษาโดยการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้สูงอายุ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการใช้จ่ายจากผู้สูงอายุที่ได้เบี้ยผู้สูงอายุจากรัฐบาล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ
2. การวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการเบี้ยผู้สูงอายุ โดยกำหนดข้อคำถาม 10 ข้อคำถาม ข้อคำถามละ 1 คะแนน และกำหนดข้อความ 2 ลักษณะ คือ ข้อความถูกต้อง และข้อความไม่ถูกต้อง แล้วให้เลือกตอบว่าแต่ละข้อความนั้นถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ในการแปลความหมายของคะแนนใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ โดยใช้หลักเกณฑ์การวัดดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ถูกต้อง ตั้งแต่ 8 ข้อขึ้นไปจาก 10 ข้อ หมายถึง มีความรู้มาก

ถูกต้อง ระหว่าง 6-7 ข้อจาก 10 ข้อ หมายถึง มีความรู้ปานกลาง

ถูกต้อง น้อยกว่า 5 ข้อจาก 10 ข้อ หมายถึง มีความรู้น้อย

3.ประเมินผลจากความคาดหวังและความพึงพอใจที่มีต่อโครงการเบี้ยผู้สูงอายุจากระดับความพึงพอใจจากผู้ที่ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุ โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	คะแนน
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
ไม่พอใจ	1

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้หลักการแปลผลคะแนน 4 ระดับที่มีช่วงเท่าๆกัน โดยการจัดช่วงชั้นของค่าเฉลี่ยคะแนนได้ดังนี้

ช่วงคะแนน 3.51-4.00 หมายถึง ระดับความพึงใจมาก

ช่วงคะแนน 2.51-3.50 หมายถึง ระดับความพึงใจปานกลาง

ช่วงคะแนน 1.51 -2.50 หมายถึง ระดับความพึงใจน้อย

ช่วงคะแนน 1.00 -1.50 หมายถึง ไม่คาดหวัง/ไม่พึงพอใจ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเจ้าหน้าที่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และทัศนคติ ในด้านเห็นด้วยหรือไม่กับโครงการ และทัศนคติที่มีต่อโครงการในด้านต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมโครงการเบี่ยงผู้สูงอายุ โดยวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

2. การประเมินประโยชน์ที่ได้รับ ปัญหาและอุปสรรค ของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมกับโครงการเบี่ยงผู้สูงอายุ จะประเมินโดยจะมีการกำหนดระดับแบ่งออกเป็น 4 ระดับ โดยมีคะแนนแต่ละระดับดังนี้

ระดับประโยชน์ที่ได้รับ/ปัญหา และอุปสรรค	คะแนน
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
ไม่ได้รับประโยชน์/ไม่มีปัญหาและอุปสรรค	1

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายระดับคะแนน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับประโยชน์ที่ได้รับ/ปัญหา และอุปสรรค
3.51-4.00	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	ไม่ได้รับประโยชน์/ไม่มีปัญหาและอุปสรรค

3. ประเมินโครงการจากประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยวิธีเรียงลำดับแบ่งประสิทธิภาพออกเป็น 4 ลำดับ ซึ่งให้คะแนนในแต่ละลำดับ ดังนี้

ลำดับที่	ระดับประสิทธิภาพ	คะแนน
1	มากที่สุด	4
2	มาก	3
3	น้อย	2
4	น้อยที่สุด	1

4. เรียงลำดับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริม สนับสนุน หรือมีความสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน โดยเรียงลำดับออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ลำดับที่	ระดับปัจจัย	คะแนน
1	มากที่สุด	5
2	มาก	4
3	ปานกลาง	3
4	น้อย	2
5	น้อยที่สุด	1